

at det saaledes er stillet i Udsigt at faae Erstatning, naar det er ved Frygt, ved Forvirring eller ved Misforstaaelse, at Bedkommende har tilbraget sig Fængsel, at det tvertimod udtrykkelig hedder: „Erstatning tilkjendes under ingen Omstændigheder, naar Sigtede ved Tilstaaelse eller paa anden Maade ved eget forsætligt Forhold har fremkaldt den saebde Dom eller Forsøgning“. Altsaa i den norske Lov aabnes der intet Rum derfor, selv i det vigtigste Tilfælde, naar Paagjældende har afgivet Tilstaaelse, det er det vigtigste Tilfælde, hvor det kan siges, at han ved eget Forhold har paadraget sig Fængsling — der hedder det: „under ingen Omstændigheder“. — Hvad den anden Endring angaar, som er foretaget, saa finder jeg egentlig ikke nogen stor Betænkelse derved. Jeg tror, at det vilde være urigtigt at foreskrive, at denne Erstatnings Sag altid skal fremtræde som en særskilt civil Sag. Jeg tror, at man bør bibeholde den Regel, at Spørgsmaalet kan bringes til Afgjørelse under Justitsagen, fordi jeg holder mig overbevist om, at der i mange Tilfælde — maasse i Flertallet af Tilfælde — ikke er nogen Grund til at befrygte, at den Dommer, som har behandlet den kriminelle Sag, skulde være uvillig findet mod den Paagjældende. Jeg tror, at dette vil være Lindtagelsestilfældet. De hyppigste Tilfælde, de Tilfælde, hvor denne Lov i det Hele taget især vil komme til Anvendelse, saaledes som den nu lyder, og saaledes som den ærede Forslagsstiller har formuleret den, ville i Særdeleshed være saadanne, hvor det under den fortsatte Undersøgelse viser sig, at den, som er arresteret som mistænkt, slet ikke har gjort det, som der er Tale om, men at det derimod er andre Personer. Det er Noget, som, for at nævne en enkelt Art af Sager, temmelig hyppig forekommer og altid vil forekomme ved Brandstiftelses Sager, hvor det ikke saa sjældent kan hændes, at den Brandlidte bliver arresteret paa en endog saa graverende Mistanke, men hvor det senere viser sig, at det er ganske andre Kilder, hvorfra Ildens Opstaaelse hidrører, idet den f. Ex. kan være paafald af Bagabønder eller af Andre, og hvor det altsaa er ganske klart, at den Paagjældende ikke selv er skyldig og heller ikke staar i nogen som helst Forbindelse med dem, som have gjort det, saa at han end ikke kan mistænkes for at være Medskyldig. Noget lignende kan ogsaa forekomme i Tyv Sager, at Mistanken altsaa falder paa en Person, og det senere viser sig at være en ganske Anden, der er den Skyldige. Det er de Tilfælde, hvor jeg antager, at

der hyppigst vil blive Spørgsmaal om at give Erstatning, og i alle disse Tilfælde kan jeg ikke tænke mig, at der kan være Grund til at tro, at den Dommer, som har behandlet den kriminelle Sag, skulde have nogen som helst Uvillie mod den, som har været arresteret som Mistænkt, eller skulde paa sin Side ønske at lægge den Paagjældende nogen Hindring i Veien for at faae Erstatning. Tværtimod tror jeg snarere, at det vil være almindeligt, at vedkommende Dommer interesserer sig for, at der tillægges den Paagjældende, som har været fængslet, Erstatning. Derfor tror jeg, at det er urigtigt at udelukke denne Afgjørelsesmaade, fordi den i overmaade mange, ja vistnok i de fleste Tilfælde vil være fuldkommen tilstrækkelig, og fordi den tillige anbefaler sig ved den højeste Grad af Simplicitet, Hurtighed og Lethed, sammenlignet med en særskilt Sag, som der da atter kan være Tale om at appellere og trække ud. Derimod kan jeg ikke have Noget imod, at der aabnes den Arresterede Udgang til, hvis han vil, at gaa andre Veie, og deriblandt synes mig, at man heller ikke burde udelukke Muligheden for at gaa til Overdomstolene. Selv om det er noget Anomalt, sammenlignet med vor øvrige Retsforfatning, tror jeg dog ikke, at der kan opstaa egentlig alvorlige Ulemper deraf. Ganske vist kan der her forekomme nogle Tilfælde, hvor Sagen altsaa i Grunden i Realiteten bliver behandlet a prima instantia for Højesteret. Det kan forekomme i de Tilfælde, som den ærede sidste Taler berørte, nemlig ved de bornholmske og færøiske Justits Sager, og det kan ogsaa forekomme ved Kommissions Sager, idet jeg nemlig maa gaa ud fra, at i Relation til Kommissioner er Højesteret den højere Ret, som der skal appelleres til, og det maa altsaa i dette Tilfælde blive denne Ret, som Sagen skal anlægges for. Jeg tror nok, at man kan sige, at det er en Ulempe at skulle have en Sag behandlet a prima instantia for Højesteret, fordi det passer saa lidt med de processuelle Former, der ellers ere gjældende ved denne Domstol, og som slet ikke ere beregnede paa en Sags Behandling i første Instans, men ere byggede paa den Forudsætning, at alle Sager have været Genstand for Behandling i lavere Instanser, hvor Bevisførelse og deslige er foregaaet. Om der imidlertid som Følge heraf maa foreskrives afvigende Regler i saadanne Tilfælde som f. Ex., at saadanne Sager skulle ind for Kjøbenhavns Overret, synes mig ikke at kunne fremkalde saadanne særlige Betæneligheder, saa at jeg af den Grund skulde finde foranlediget til at